

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/25/2020
Identifikačné číslo spisu: 1018200024
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1018200024.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: OZ Naša Rodinka, so sídlom Istrijská 19, 841 07 Bratislava, IČO: 42 256 755, právne zastúpený spol. JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., so sídlom Žilinská 14, 811 05 Bratislava, IČO: 47 232 757, proti žalovanému: Mestská časť Bratislava - Devínska Nová Ves, so sídlom Novoveská 17/A, 843 10 Bratislava, za účasti: 1. Q. W., O. H. XXXX/XX, XXX XX O., 2. Andrea Smelíková, bytom Istrijská 5067/19, 841 07 Bratislava, 4. V. U.. Q.. Ľ. J., O. H. XX, XXX XX O., 5. U.. Q.. Q. J., O. H. XX, XXX XX O., 6. E. Z., O. H. XX, XXX XX O., 7. X. Z.Á., O. H. XX, XXX XX O., 8. U. O., O. Q. XX, XXX XX O., 9. R. O., O. Q. XX, XXX XX O., účastníci v 6. - 9. rade právne zastúpení advokátkou JUDr. Zuzanou Regulí, so sídlom kancelárie Jašíková 2, 821 04 Bratislava, a 10. Hlavné mesto SR Bratislava, so sídlom mestského úradu Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava, o žalobe opomenutého účastníka a o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/5/2018-94 zo 6. februára 2020, taktó

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) napadnutým uznesením podľa § 98 ods. 1 písm. g) a e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) odmietol žalobu žalobcu ako opomenutého účastníka o uloženie povinnosti žalovanému doručiť žalobcovi písomnosť - upovedomenie o zrejmej nesprávnosti číslo: 2017-10/789/O/1/Šo/oprava/TH zo 4. januára 2017 (ďalej len „upovedomenie“). O trovách konania rozhodol podľa § 170 písm. a) S.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Správny súd v odôvodnení uznesenia v prvom rade poukázal na skutočnosť, že žalobca je občianske združenie (právnická osoba), ktoré založili Q. W. vystupujúci ako jeho predseda a U. W.Í. - členka žalobcu, ktorí sú zároveň pôvodnými stavebníkmi a vlastníkmi stavby, ktorej časť sa nachádza na

pozemku p. č. 1673 a bola im rozhodnutím žalovaného nariadená odstrániť. V pokračovaní odôvodnenia uviedol, že účelom a zmyslom inštitútu opomenutého účastníka je, aby sa takýto účastník administratívneho konania dozvedel o existencii rozhodnutia orgánu verejnej správy vydaného v dotknutom konaní, ktoré mu malo byť doručované a v prípade, ak nemal o vydaní takéhoto rozhodnutia vedomosť (neprevzal ho), nebolo mu doručované, aby mal možnosť sa s obsahom takéhoto rozhodnutia oboznámiť a následne v zákonných lehotách sa domôcť jeho preskúmania druhostupňovým orgánom verejnej správy riadnym opravným prostriedkom. V danom prípade však celkom zjavne nenastala situácia kedy by žalobca reálne nemal vedomosť o existencii a obsahu Upovedomenia, ktorého doručenia sa domáha žalobca v tomto súdnom konaní. Účelom každého doručovania písomnosti v administratívnom konaní je, aby sa účastník konania dozvedel o existencii a obsahu doručovanej písomnosti a toto bolo postupom žalovaného v danom prípade naplnené. Z obsahu administratívneho spisu mal správny súd za preukázané, že Upovedomenie bolo doručované a osobne aj prevzaté tak štatutárnym zástupcom žalobcu (Q. W.) ako aj členkou žalobcu (U. W.), ktorá podala voči rozhodnutiu žalovaného o odstránení stavby riadny opravný prostriedok - odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté druhostupňovým orgánom verejnej správy (Krajský stavebný úrad Bratislava) a jej riadne podané odvolanie bolo zamietnuté. Taktiež treba poukázať na skutočnosť, že rozhodnutie o odstránení stavby ako aj druhostupňové rozhodnutie vydané v danej veci bolo predmetom súdneho prieskumu a tak Krajský súd v Bratislave ako aj Najvyšší súd SR zamietol žalobu, ktorou sa žalobca, Q. W. a U. W. (ako žalobcovia v 1., 2. a 3. rade v súdnom konaní) domáhali preskúmania zákonnosti a zrušenia týchto rozhodnutí (o odstránení stavby).

3. Podľa správneho súdu nie je namieste, aby bolo možné žalobcu ponímať ako opomenutého účastníka, ktorému Upovedomenie nebolo doručené, t. j. že by nemal vedomosť o jeho existencii a obsahu. Upovedomenie bolo žalobcovi doručené, prevzal ho jeho štatutárny zástupca - Q. W. a členka - U. W.. Skutočnosť, že žalobca nebol ako adresát označený pri doručovaní Upovedomenia vzhľadom na to, že bolo doručované a prevzaté jeho zástupcom nie je dôvodom pre záver, že žalobca nemal vedomosť o Upovedomení a že ho neprevzal. Ani v prípade, ak by bolo Upovedomenie doručované priamo žalobcovi nikto iní ako Q. W. a U. W. by ho ani nemohli prevziať, a to s poukazom na právnu úpravu doručovania písomností právnickým osobám a Upovedomenie by tiež muselo byť doručované na rovnakú adresu akú majú tieto fyzické osoby (§ 25 S.s.p. v spojení s § 106 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), keďže má na tejto adrese svoje sídlo. Podanie predmetnej žaloby sa správne súdu javí ako výsostne účelové a špekulatívne predstavujúce snahu žalobcu oddialiť realizáciu právoplatného rozhodnutia stavebného úradu (žalovaného) o odstránení stavby, nadôvažok, toto rozhodnutie už bolo predmetom súdneho prieskumu správnym súdom a Najvyšším súdom SR, ktoré potvrdili jeho zákonnosť. Namiesto toho, aby v dlhoročnom administratívnom konaní o odstránení stavby žalobca ako aktuálne povinná osoba - právny nástupca pôvodných stavebníkov (Q. W. a U. W.) pristúpil k realizácii právoplatného rozhodnutia o odstránení stavby snaží sa aj takýmto postupom oddialiť túto svoju povinnosť. Správny súd ďalej uviedol, že ani prípadný ďalší iniciovaný súdny prieskum rozhodnutia o odstránení stavby by podľa správneho súdu nemohol byť úspešný, keďže tomu bráni prekážka rozhodnutej veci a takéto žaloba by musela byť odmietnutá.

4. V kontexte všetkých vyššie uvedených skutočností správny súd uzavrel, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky na uskutočnenie súdneho prieskumu Upovedomenia, ktoré nie je rozhodnutím/opatrením podliehajúcim súdneho prieskumu, t. j. nejde o individuálny akt orgánu verejnej správy, ktorý by mohol mať za následok ujmu (ukrátenie) na subjektívnych právach, právom chránených záujmoch žalobcu, ktorého zároveň nie je možné pokladať za opomenutého účastníka, ktorému Upovedomenie nebolo doručené.

5. Proti rozhodnutiu správneho súdu podal v zákonnej lehote žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. f), písm. g), písm. h) a písm. j) S.s.p., v ktorej namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, a že podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Navrhoval, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. V odôvodnení kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že správny súd sa mu umožnil vyjadriť len k písomným podaniam Q. W. a Hlavného mesto SR Bratislava, hoci z bodov 16 až 21 odôvodnenia napadnutého uznesenia je jednoznačne zrejmé, že sa vyjadrili aj ďalší účastníci. Správny súd nielenže neposkytol žalobcovi možnosť podať k týmto vyjadreniam stanovisko, ale ani len neupovedomil žalobcu o tom, že sa títo účastníci vo veci vyjadrili (tzn. ich podanie/podania mu neboli zaslané ani len na vedomie). V nadväznosti na uvedené sťažovateľ namietal zmätočnosť rozhodnutia, keď správny súd sa pri rozhodovaní a zdôvodňovaní nesprávne zorientoval v účastníctve a vyjadreniach jednotlivých účastníkov.

7. V pokračovaní kasačnej sťažnosti sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie prípustnosti správneho súdneho prieskumu Upovedomenia, keď po vykonaní neformálnej „opravy zrejmej nesprávnosti“ jednoznačne nastali také právne účinky, ktoré pred jej vykonaním neexistovali, pričom tieto nové účinky zásadným spôsobom zmenili pôvodné rozhodnutie, keď inak definovali jeho samotný predmet. Vo vzťahu k účastníkom zmenili, resp. vytvorili úplne nové práva a povinnosti, keďže rozhodnutie správneho orgánu v znení jeho neformálnej zmeny ukladá úplne novú povinnosť, ktorá predtým neexistovala. Význam tejto zmeny bol potom reflektovaný aj v rámci exekučného konania, kde sa navrhoval výkon pôvodného rozhodnutia, ktoré však z dôvodu faktickej a právnej nevykonateľnosti musel oprávnený zmeniť, pričom sa tento zásadný nedostatok rozhodol účelovo zmeniť spomenutým neformálnym postupom opravy „zrejmej“ nesprávnosti. Aj exekučný súd však vyhodnotil takúto zásadnú zmenu v predmete konania ako za neprípustnú, v dôsledku čoho konanie zastavil, čo sťažovateľ preukazoval priloženým uznesením Okresného súdu Bratislava IV č. k. 15Er/3130/2016-126 z 25. októbra 2019. Na podporu argumentácie o neprípustnosti opravy rozhodnutia v rozsahu definovanom v Upovedomení, sťažovateľ poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veciach a sp. zn. 7SŽ/142/2001, sp. zn. 8SŽo/167/2010, sp. zn. 6SŽo/163/2009 a na rozhodnutie zverejnené v zbierke stanovísk a rozhodnutí pod R 45/2002.

8. Záverom kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že správny súd posudzoval aktívnu legitímáciu žalobcu s ohľadom na to, či ho možno považovať za účastníka administratívneho konania, ktorému by nebolo predmetné upovedomenie doručené, hoci by mu doručované malo byť. Zjednodušene možno skonštatovať, že správny súd konštatoval, že žalovaný sa o upovedomení musel dozvedieť, keďže jeho predseda - Q. W. a členka U. W., ktorí boli samostatne taktiež účastníkmi administratívnoprávneho konania, toto upovedomenie dostali, keďže im bolo doručované. Správny súd ďalej poukázal na to, že zmyslom tohto konania je to, aby sa opomenutý účastník o rozhodnutí/opatrení dozvedel, čo v danom prípade správny súd vyvodil, že bolo splnené, keďže o upovedomení mali vedomosti členovia žalovaného, ktorým bolo doručené. Takýto výklad je však absolútnym nepochopením tohto typu konania, keďže vo svojej podstate jeho zmysel popiera. Na to, aby niekto ako opomenutý účastník inicioval tento typ konania, je absolútne nevyhnutným predpokladom to, že má subjektívnu vedomosť o existencii nejakého správneho aktu, ktorý mu však v rozpore so zákonom nebol doručovaný (ani doručený). Ide teda o situáciu, kedy sa účastník nejakým iným spôsobom, než právne účinným doručením, dozvie o existencii správneho aktu. Podstata tohto konania je teda v náprave stavu, kedy nedošlo k doručeniu rozhodnutia alebo opatrenia účastníkovi, nie stavu, kedy o ňom opomenutý účastník ani nemá vedomosť, pretože v takom prípade ani objektívne nevie, že by mohol vo vzťahu k nejakému správne mu aktu využiť takéto konanie. Je absolútne legitímne, ak sa žalobca dozvedel o existencii upovedomenia sprostredkované, cez svojho predsedu alebo člena a následne sa domáha toho, aby bolo takéto upovedomenie doručené aj jemu. Správne mu súdu a ani účastníkom konania dokonca neprináleží uvažovať o tom, ako po účinnom doručení naloží so svojimi právami takýto opomenutý účastník, tzn. či je alebo nie je možné podať správnu žalobu alebo opravný prostriedok, príp. či tieto využije. Záver o neexistencii aktívnej legitímácie žalobcu je teda jednoznačne nesprávny. Zmyslom žaloby opomenutého účastníka teda nie je to, aby sa o správnom akte dozvedel (keďže subjektívna vedomosť získaná inak ako účinným doručením je nevyhnutným predpokladom uplatnenia práva na podanie takejto žaloby) ale to, aby došlo k jeho účinnému doručeniu tomu, kto mal byť, resp. bol

účastníkom administratívneho konania. Správny súd v tomto konaní má v zmysle zákona skúmať iba dve veci, a to preverenie tvrdenia žalobcu o jeho opomenutí a existenciu namietaného rozhodnutia alebo opatrenia, od ktorého vydania neuplynuli tri roky. Pritom v danom konaní sú uvedené predpoklady splnené, takže nie je dôvod na iné rozhodnutie, než je vyhovieť žalobe v plnom rozsahu.

9. Účastníci 6/ - 9/ vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti nesúhlasili s námietkami sťažovateľa, napadnuté právne závery správneho súdu považovali za správne a vyčerpávajúco odôvodnené a navrhli, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g) S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 S.s.p. a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná (§ 461 S.s.p.).

11. Kasačný súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozhodnutiu správneho súdu preskúmal uznesenie správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce najmä z toho pohľadu, či sa správny súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z taktó vymedzeného rozsahu, či správne posúdil, či žalobcovi svedčí postavenie opomenutého účastníka podľa § 179 S.s.p..

12.1. Podľa § 179 ods. 1 S.s.p. ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

12.2. Podľa § 179 ods. 7 S.s.p. ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

12.3. Podľa § 47 ods. 6 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) chyby v písaní, v počtoch a iné zrejme nesprávnosti v písomnom vyhotovení rozhodnutia správny orgán kedykoľvek aj bez návrhu opraví a upovedomí o tom účastníkov konania.

13. V prvom rade sa kasačný súd zaoberal záverom správneho súdu, že v prípade sťažovateľa sa nejedná o opomenutého účastníka administratívneho konania vedeného Mestskou časťou Bratislava Devínska nová Ves pod sp. zn. DNV 2010-09/789/O/1/Šo, resp. Krajským stavebným úradom v Bratislave pod sp. zn. A/2012/2229/MRV. Z obsahu administratívneho spisu žalovaného je zrejmé, že do okruhu účastníkov administratívneho konania v čase jeho ukončenia (6. augusta 2012, kedy rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa č. A/2012/2229/MRV z 23. júla 2012 nadobudlo právoplatnosť) sťažovateľ nepatril, a to bez ohľadu na to, že na základe kúpnej zmluvy zavkladovanej 30. decembra 2011 pod č. V 28833/11 sťažovateľ nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Sťažovateľ ako nový vlastník predmetnej nehnuteľnosti spolu s pôvodnými vlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti, iniciovali správny súdny prieskum predmetného rozhodnutia, ktorá žaloba bola rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/316/2012-94 z 29. októbra 2014 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/102/2015 z 19. novembra 2015, zamietnutá. Pri vydávaní Upovedomenia žalovaný vychádzal z okruhu účastníkov administratívneho konania v čase jeho skončenia, tzn. 6. augusta 2012, kedy rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa č. A/2012/2229/MRV z 23. júla 2012 nadobudlo právoplatnosť. Zmena vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti nemá na uvedené vplyv.

14. Zmena vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom administratívneho konania podľa stavebného zákona zakladá dôvod na prehodnotenie okruhu účastníkov, avšak iba v prípade, ak k tejto

zmene dôjde v priebehu administratívneho konania. Akékoľvek zmeny, ktoré nastanú po skončení konania, už nemajú na okruh účastníkov žiaden vplyv a je úlohou účastníkov, ako scudzovateľov, informovať nového vlastníka o všetkých relevantných právach a povinnostiach, ktoré sa na scudzovanú nehnuteľnosť viažu. Špecifikom prejednávanej veci je, že k scudzovaniu predmetnej nehnuteľnosti došlo v priebehu odvolacieho konania, pričom odvolací správny orgán zmenu nezohľadnil, pravdepodobne o nej nemal vedomosť. Je však na mieste reflektovať, že sťažovateľ uvedenú skutočnosť individuálne nenamietal, avšak pristúpil, spolu s pôvodnými vlastníkmi nehnuteľnosti, k iniciovaniu správneho súdneho prieskumu predmetného rozhodnutia. Žalovaný teda nemal dôvod prehodnocovať okruh účastníkov v čase jeho ukončenia a pri vydaní Upovedomenia postupoval v zmysle ust. § 47 ods. 6 správneho poriadku a opravil chybu v písaní, resp. inú zrejmu nesprávnosť v písomnom vyhotovení rozhodnutia a upovedomil o tom účastníkov ukončeného konania, medzi ktorých sťažovateľ nepatrí. Žalovaný teda nemal povinnosť doručovať Upovedomenie aj sťažovateľovi, ale bolo úlohou účastníkov 1. a 2., ako scudziteľov predmetnej nehnuteľnosti, informovať sťažovateľa o vydaní Upovedomenia, ktorí následne mohol voči predmetnému Upovedomeniu uplatniť prípustné prostriedky nápravy. Kasačný súd teda zhodne ako správny súd konštatuje, že v prejednávanej veci sťažovateľovi nesvedčí postavenie opomenutého účastníka, ergo tento nemal v spore podľa § 179 S.s.p. aktívnu vecnú legitimitáciu.

15. Pokiaľ v pokračovaní kasačnej sťažnosti sťažovateľ namietal závery správneho súdu ohľadne spôsobilosti Upovedomenia byť spôsobilým predmetom správneho súdneho prieskumu na základe všeobecnej správnej žaloby, a s tým súvisiace námietky neprípustnosti opravy rozhodnutia v rozsahu, v akom bolo rozhodnutie Upovedomením opravené, kasačný súd sa týmito námietkami nezaoberal, nakoľko tieto sa mňajú predmetu konania. Účelom žaloby opomenutého účastníka nie je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu vyjmúc jeho doručovanie.

16. Záverom, k námietkam procesného charakteru, kasačný súd uvádza, že nie každý nesprávny procesný postup zakladá sťažnostný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., ale len taký nesprávny procesný postup, ktorým správny súd znemožní účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva až v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z obsahu spisového materiálu je síce zrejme, že podanie účastníkov 6/ - 9/ z 20. marca 2019 (č. l. 80 - 81) skutočne nebolo sťažovateľovi doručené, avšak vzhľadom na procesný spôsob rozhodnutia o žalobe z dôvodov, na ktoré vyjadrenia ďalších účastníkov nemali vplyv, kasačný súd vyhodnotil toto procesné pochybenie ako nie natoľko závažné, že by bolo spôsobilé znemožniť účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva až v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Správny súd doručí (na vedomie) sťažovateľovi predmetné podanie dodatočne.

17. Námietka zmätočnosti rozhodnutia správneho súdu rovnako nie je dôvodná, keď správny súd síce nesprávne označil účastníkov v konštatlačnej časti svojho rozhodnutia, avšak z obsahu sťažovateľovi doručených podaní a z obsahu rozhodnutia správneho súdu je evidentné, že sa jedná o zjavnú nesprávnosť v označení účastníkov, ktorú ale nebol problém, a to ani pre sťažovateľa, identifikovať. Ani uvedené procesné pochybenie správneho súdu nebolo spôsobilé znemožniť účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva až v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Po preskúmaní uznesenia správneho súdu v medziach sťažnostných bodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju postupom podľa § 461 S.s.p. zamietol.

18. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. a contrario k §§ 167 ods. 1, 168 a 169 S.s.p., tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov kasačného konania, pretože žalobca nebol v kasačnom konaní úspešný, žalovaný a účastníci 1. - 5. a 10. zostali v kasačnom konaní nečinní a ďalší účastníci 6. - 9. si nárok na náhradu trov kasačného konania neuplatnili.

19. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 147 ods. 2 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.